فضای تلاوت به مرادف و تأثیر آن در ابوعمر بصری

اگر این اصطلاحات در ذهن شریفتان باز شود می‌بینید چقدر منضبط است. متأسفانه غالب مواردیکه اشخاص چیزی می‌گویند برای این است که مقدمات کلاسیک بحث، با این انضباط و دقت در دستشان نبوده است. خود فضاها خیلی مهم است. ایراداتان هست که عرض کردم ابن حزم می‌گفت اگر مالک متوجه بود که چه می‌گویی کافر بود؟! زیاد عرض کردم. درحالیکه اگر در زمان مالک بودیم نمی گفتیم مالک کافر است. چون که فضا عوض شده الآن می‌گویی کافر بوده. یکی از آن‌ها همین زمخشری است. زمخشری در ربیع الابرار نقل می‌کند. البته ابن عیینه نیست، نقل ابن عیینه

با نقل شجاع بن نصر فرق می‌کند. ابن عیینه[1] که می‌گویی خواب دیدم. می‌گویی حضرت را خواب

دیدم و فرمودند قرائت ابی عمرو را بخوان. شجاع بن نصر[2]می‌گویی از ابوعمرو بن علاء پرسیدم چطور قرائت را یاد گرفتی؟ می‌گویی من مدام ناراحت بودم. مدام طلب می‌کردم «ان أقرأ کما قرأ رسول الله و کما انزل» لذا رفتم و این طریقه را آوردم. خب چه طریقی آورده که سوسی و دوری دو راوی آن هستند؟! خب کدام یکی از آن‌ها است؟ نمی‌دانم زمخشری به این نکته توجه داشته یا نه؟

دقت کنید؛ زمان ابوعمرو واضح بود که مثل انس به این صورت می‌خواند: «إنّ ناشئة اللّيل هي أشدّ وطئاً وأصوب قيلا». «قيل له ما هو اصوب؟ هو ما اقوم قيلا!». گفت: «إن أقوم، وأصوب، وأهيأ، وأشباه ذلك واحد». ابوعمرو بن علاء خودش انس را دیده است. یعنی زمانی بود که امثال انس به این صورت می‌خواندند. او در آن فضا می‌گوید به این صورت نمی‌شود؛ من باید متخصص بشوم و کما انزل را ببینم. یعنی از این مرادفات سبعه احرف فاصله بگیرم. حال اگر زمخشری بعد از سال‌ها بگوید این یکی از «کما انزل»ها است. درصورتیکه او فاصله گرفته و اصلاً منظور او این نبوده است. لذا خود ابوعمرو بصری دو راوی دارد. یعنی قرائات مختلف دارد.

---

[1]ربيع الأبرارونصوص الأخيار، ج٢،ص٢٢٦ ؛«ابن عيينة : رأيت رسول الله صلّى الله عليه وسلّم في المنام فقلت: يا رسول الله قد اختلفت عليّ القراءات فعلى قراءة من تأمرني اقرأ؟ فقال:اقرأ على قراءة أبي عمرو».

[2]شرح مقامات الحريري (٣/ ٢٠١)؛ «وأما قراءته وإعرابه المذكوران في المقامة، فإن شجاع بن نصر، قال: قلت لأبي عمرو: كيف طلبت قراءة القرآن؟ قال: لم أزل أطلب أن أقرأه كما قرأه رسول الله صلى الله عليه وسلم، وكما أنزل عليه، فقلت له: وكيف ذلك؟ قال: هرب أبي من الحجّاج، وأنا شابّ، فقدمنا مكة، فلقيت بها عدّة من التابعين ممّن قرأ على أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم، مثل مجاهد وسعيد بن جبير وعطاء وغيرهم، فقرأت عليهم القرآن، وأخذت العربية عن العرب الذّين سبقوا باللحن، فهذه التي أخذت بها قراءة رسول الله صلى الله عليه وسلم، فاشدد يدك بها».

بازبینی #2
ایجاد شده 2 مه 2024 12:16:24 توسط ... .
به روزرسانی شده 6 ژوئن 2024 12:12:08 توسط ... .